

Föreskrifter om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2020:29) om yrkesförarkompetens;

TSFS 2023:11

Utkom från trycket
den 18 april 2023

VÄGTRAFIK

beslutade den 31 mars 2023.

Transportstyrelsen föreskriver¹ med stöd av 8 kap. 1 och 3 §§ förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens,

dels att punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till styrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2020:29) om yrkesförarkompetens ska upphöra att gälla,

dels att 4 kap., 2 kap. 2, 3, 10, 12–14, 18, 23, 27–30 och 32 §§, 5 kap. 6–8 och 18 §§, 6 kap. 1 § och bilaga 1 ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas elva nya paragrafer, 1 kap. 3 §, 2 kap. 14 a, 14 b, 15 a, 18 a, 23 a och 29 a §§, 5 kap. 12 a och 20 §§ och 6 kap. 2 och 3 §§, och närmast före 5 kap. 20 § och 6 kap. 2 och 3 §§ nya rubriker av följande lydelse samt beslutar följande allmänna råd.

1 kap.

3 § Bestämmelser om tillfällig yrkesutövning och erkännande av yrkeskvalifikationer som har förvärvats eller erkänts i en annan stat än Sverige inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz finns i lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer och i de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen.

2 kap.

2 § En ansökan om tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet ska göras på ett formulär som har fastställts av Transportstyrelsen.

3 § En ansökan om tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet ska innehålla uppgifter

1. om vilket transportslag som utbildningsverksamheten ska avse, och
2. huruvida verksamheten ska avse grundutbildning eller fortbildning.

10 § En ansökan om ändring ska göras på ett formulär som har fastställts av Transportstyrelsen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2561 av den 14 december 2022 om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport, i den ursprungliga lydelsen.

12 § En anmälan enligt 5 kap. 4 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska göras på ett formulär som har fastställts av Transportstyrelsen.

13 § En anmälan om att verksamheten påbörjas enligt 5 kap. 4 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska innehålla uppgifter om

1. namn och person- eller samordningsnummer på den person eller de personer som getts behörighet av utbildningsanordnaren att rapportera genomförd utbildning enligt 5 kap. 6 § förordningen om yrkesförarkompetens, och

2. namn och person- eller samordningsnummer på lärare som ska undervisa samt kopior av de dokument om erfarenhet som krävs enligt 14, 14 a och 18 §§.

Första stycket gäller även när någon tillkommer eller byts ut.

14 § Lärare ska ha sammanlagt minst två års dokumenterad erfarenhet

1. från den transportbransch som utbildningsverksamheten avser, eller

2. som lärare vid förarutbildning för körkortsbehörighet för de fordon som utbildningsverksamheten avser.

Lärare ska även ha dokumenterad erfarenhet av att undervisa vuxna som sammanlagt motsvarar minst sex månaders heltidsarbete inom de senaste tio åren. Alternativt ska lärare ha genomgått eftergymnasial utbildning med pedagogisk inriktning som sammanlagt motsvarar sex månaders heltidsstudier.

14 a § Lärare i delkurs vid fortbildning kan istället för kraven i 14 § andra stycket ha intyg på teoretisk kompetens och praktisk erfarenhet.

För att uppfylla kravet på teoretisk kompetens ska läraren under minst 21 timmar, fördelat över tre på varandra följande dagar, genomgå en utbildning med följande innehåll

1. hur man skriver anteckningar och intyg samt rapporterar delkurser respektive slutförd fortbildning,

2. hur tiden under en delkurs planeras och disponeras,

3. hur undervisningslokalen ska användas för att en god utbildning ska kunna bedrivas,

4. användningen av informations- och kommunikationstekniska verktyg,

5. planering och val av utbildningsmaterial,

6. den metodik och pedagogik som behövs för de olika undervisningsmetoder som används vid fortbildning, och

7. metoder för att säkerställa att målen för respektive delkurs har uppnåtts.

För att uppfylla kravet på praktisk erfarenhet ska läraren bistå undervisningen under en delkurs och leda undervisningen under två delkurser. Den praktiska erfarenheten genomförs under handledning av ordinarie lärare. Återkoppling ska göras löpande under den praktiska erfarenheten.

14 b § Intyg enligt 14 a § ska innehålla följande uppgifter

1. namn och person- eller samordningsnummer för den som intyget gäller,
2. vilken eller vilka delkurser läraren i delkurs vid fortbildning har praktisk erfarenhet av,
3. underskrift och namnförtydligande från den som utfärdar intyget samt, i förekommande fall, företagets eller organisationens namn, och
4. datum för intyg.

15 a § Lärare får ta hjälp av personer som undervisar i specifika områden utan att dessa personer uppfyller lärarkraven i detta kapitel. Läraren ska delta vid undervisningen vid dessa tillfällen.

Allmänna råd

Exempel på personer som inte behöver uppfylla 14 § eller 14 a § är gästföreläsare.

18 § Lärare vid körträning ska även ha sammanlagt minst tre års dokumenterad erfarenhet

1. från yrket som förare av fordon som utbildningsverksamheten avser, eller
2. som lärare vid övningskörning under förarutbildning för körkortsbehörighet att köra fordon som utbildningsverksamheten avser.

Lärare vid körträning som innehar ett godkännande som trafiklärare enligt lagen (1998:493) om trafikskolor och som gäller för de fordon som utbildningsverksamheten avser, behöver inte uppfylla kraven på dokumenterad erfarenhet enligt första stycket.

18 a § Lärare enligt 14 och 14 a §§ ska årligen genomgå en repetitionsutbildning för lärare i yrkesförarkompetens under minst 7 timmar. En repetitionsutbildning får delas upp på två på varandra följande dagar. Syftet med utbildningen är att ge läraren möjlighet att repetera, uppdatera och fördjupa sina kunskaper i två eller flera av följande punkter:

1. Bestämmelser som läraren undervisar i.
2. Planering och val av utbildningsmaterial.
3. Metodik och pedagogik som behövs för den undervisningsmetod som används i utbildningen.
4. Metoder för att kontrollera att deltagaren tillgodogjort sig utbildningen.

23 § Vid utbildning för godstransporter ska deltagare i grundutbildning ha körkort med behörighet B och

1. ha körkort med behörighet C1, C1E, C eller CE, eller
2. inneha körkortstillstånd för behörighet C1, C1E, C eller CE.

Körträning i de fall som omfattas av första stycket 2 får påbörjas först när deltagaren uppfyller kursplanemålen i körning enligt 2–4 kap. Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2011:22) om kursplan, behörighet C1 och C.

23 a § Vid utbildning för persontransporter ska deltagare i grundutbildning ha körkort med behörighet B och

1. ha körkort med behörighet D1, D1E, D eller DE, eller
2. inneha körkortstillstånd för behörighet D1, D1E, D eller DE.

Körträning i de fall som omfattas av första stycket 2 får påbörjas först när deltagaren uppfyller kursplanemålen i körning enligt 2–4 kap. Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2011:24) om kursplan, behörighet D1 och D.

27 § Deltagarregister enligt 25 § och anteckningar enligt 26 § ska bevaras av utbildningsanordnaren i minst fem år från datumet då deltagaren genomförde utbildningen eller del av utbildningen.

28 § Ett intyg om en genomförd fortbildning eller delkurs av fortbildning enligt 5 kap. 7 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska innehålla

1. förarens namn och person- eller samordningsnummer,
2. utbildningsanordnarens namn och organisations-, person- eller samordningsnummer,
3. underskrift och namnförtydligande från den som utfärdar intyget för utbildningsanordnaren,
4. datum när undervisningen påbörjades och slutfördes,
5. antal undervisningstimmar, och
6. mål och ämnesområden för genomförd undervisning.

Intyget om genomförd fortbildning från den som anordnat den sista delkursen ska innehålla uppgifter om intyg från samtliga utbildningsanordnare.

29 § Utbildningsanordnaren ska spara kopior av intyget enligt 28 § i minst fem år från utfärdandet.

29 a § Utbildningsanordnaren ska dokumentera lärarnas utförda repetitionsutbildningar. Dokumentering ska göras vid repetitionsutbildningstillfället och sparas i minst fem år.

30 § Rapportering enligt 5 kap. 6 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens från utbildningsanordnare till Transportstyrelsen ska ske genom elektronisk överföring i ett system som har godkänts av myndigheten och i enlighet med de uppgifter och anvisningar som den har bestämt. Transportstyrelsen kan bestämma att rapportering ska ske på annat sätt.

Vid rapportering till Transportstyrelsen ska den som rapporterar försäkra på heder och samvete att de uppgifter som lämnas är korrekta.

32 § Rapportering om genomförd grundutbildning, fortbildning eller delkurs av fortbildning för yrkesförarkompetens ska innehålla uppgift om

1. deltagarens för- och efternamn,
2. deltagarens födelsedatum,
3. vilken utbildning deltagaren har gått,

4. det transportslag som utbildningen har avsett, och
5. datum när utbildningen avslutades.

4 kap.

1 § I detta kapitel menas med slutförd grundutbildning att uppgifter om elevens utbildning och resultat ska vara införda i betygskatalogen.

2 § En ansökan om att få rapportera ska göras till Transportstyrelsen på ett formulär som har fastställts av myndigheten.

Rapportering enligt 5 kap. 6 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska ske genom elektronisk överföring i ett system som har godkänts av Transportstyrelsen och i enlighet med de uppgifter och anvisningar som myndigheten har bestämt. Transportstyrelsen kan bestämma att rapportering ska ske på annat sätt.

Vid rapportering till Transportstyrelsen ska den som rapporterar försäkra på heder och samvete att de uppgifter som lämnas är korrekta.

3 § Rapport från gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning utan förordnad förarprovare, som rör en elev som omfattas av 8 kap. 3 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens, om att eleven har slutfört grundutbildning för yrkesförarkompetens ska ha inkommit till Transportstyrelsen innan eleven avlägger kunskapsprov för denna kompetens vid Trafikverket.

4 § Rapport från en förordnad förarprovare vid gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning, som rör en elev som omfattas av 8 kap. 3 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens, om att eleven har slutfört grundutbildning och avlagt godkänt kunskapsprov för yrkesförarkompetens enligt 2 kap. 6 och 7 §§ förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens, ska ha inkommit till Transportstyrelsen innan ett yrkeskompetensbevis utfärdas.

5 § Rapport enligt 3 och 4 §§ får lämnas endast om

1. elevens identitet är fastställd enligt 2 kap. 2–4 §§ Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2012:41) om förarprov, gemensamma bestämmelser, och

2. eleven är behörig för och antagen till

- a) studier på gymnasieskolan som omfattas av 8 kap. 3 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens och enligt vad som framgår av 6 kap. 3 § 8 och 9 Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om förarprov, gemensamma bestämmelser, eller

- b) studier på den kommunala vuxenutbildningen som omfattas av 8 kap. 3 § lagen om yrkesförarkompetens och enligt vad som framgår av 6 kap. 3 § 10 eller 11 Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om förarprov, gemensamma bestämmelser.

6 § Rapport om att en elev har slutfört en grundutbildning för gods- eller persontransporter för yrkesförarkompetens får lämnas endast om eleven inte har genomgått en sådan utbildning tidigare.

7 § Rapport om slutförd grundutbildning för yrkesförarkompetens ska innehålla uppgift om

1. elevens för- och efternamn,
2. elevens födelsedatum,
3. vilken grundutbildning eleven har gått,
4. det transportslag som grundutbildningen har avsett, och
5. datum när utbildningen avslutades.

En rapport enligt 4 § ska även innehålla uppgift om det datum då eleven har avlagt godkänt kunskapsprov.

Kunskapsprov inför förordnad förarprövare

8 § När en elev avlägger kunskapsprov enligt 2 kap. 6 § andra stycket förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska förordnad förarprövare ha undervisat eleven i såväl teoretiska som praktiska moment. Detsamma gäller när en elev avlägger det sista kunskapsprovet enligt 2 kap. 7 § förordningen om yrkesförarkompetens.

Allmänna råd

Förordnad förarprövare bör ha undervisat eleven under minst 40 procent av utbildningstiden som rör yrkesförarkompetens.

9 § Kunskapsprov får endast förrättas av förordnad förarprövare.

10 § Kunskapsprovet ska vara olika vid grundutbildning för förare som utför godstransporter med fordon som kräver körkortsbehörigheterna C1, C1E, C eller CE och vid grundutbildning för förare som utför persontransporter med fordon som kräver körkortsbehörigheterna D1, D1E, D eller DE.

11 § De elever som omfattas av 8 kap. 3 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens och som ska avlägga kunskapsprov för yrkesförarkompetens vid Trafikverket enligt 5 kap. ska anmälas till Trafikverket av gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning.

12 § Hinder för kunskapsprov föreligger om eleven redan har avlagt godkänt kunskapsprov för de transporter som kunskapsprovet avser.

5 kap.

6 § Tiden för att avlägga kunskapsprovet ska vara högst 50 minuter.

Kunskapsprovet får avläggas med förlängd provtid om behov finns.

7 § Kunskapsprovet får avläggas genom ett muntligt kunskapsprov, om den som ska avlägga kunskapsprovet kan styrka påtagliga läs- och skrivsvårigheter.

Kunskapsprovet ska uppfylla kraven i 1–5 §§.

Allmänna råd

Påtagliga läs- och skrivsvårigheter bör styrkas av en person som har god kunskap om läs- och skrivsvårigheter som t.ex. speciallärare, specialpedagog eller andra specialister utbildade inom området.

8 § En ansökan om förlängd provtid eller muntligt kunskapsprov ska göras hos Trafikverket på ett formulär som verket har fastställt.

12 a § Provdeltagaren ska placera sina personliga tillhörigheter på anvisad plats. Mobiltelefon och annan otillåten teknisk utrustning ska vara avstängd under provet och förvaras bland personliga tillhörigheter.

18 § Följande omständigheter utgör hinder för kunskapsprov:

1. Provdeltagarens identitet kan inte fastställas.
2. Provdeltagaren kommer inte i tid till kunskapsprovet.
3. Provdeltagaren går på gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning och har redan den behörighet som krävs för att få utföra de transporter som kunskapsprovet avser.
4. Rapport enligt 2 kap. 31 § och 4 kap. 3 § om genomgången grundutbildning har inte inkommit till Transportstyrelsen.
5. Provdeltagaren har redan avlagt godkänt kunskapsprov för de transporter som provet avser.
6. Provdeltagaren har inte lämnat en försäkran enligt 11 §.
7. Provdeltagaren använder otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt vilseleder vid provet.
8. Provdeltagaren följer inte 12 a §.
9. Provdeltagaren bör på grund av annan omständighet inte genomgå kunskapsprov.

Allmänna råd

Exempel på annan omständighet är att provdeltagaren förgriper sig med våld eller hot om våld mot provförrättaren vid Trafikverket. Andra exempel är att provdeltagaren uppträder bråkigt eller störande vid kunskapsprovet.

Rapportering till Transportstyrelsen

20 § Trafikverket ska till Transportstyrelsen rapportera uppgifter om

1. genomfört kunskapsprov enligt 2 kap. 6 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens, och
2. beslut om avstängning enligt 6 kap. 2 § förordningen om yrkesförarkompetens.

Sådan rapportering ska ske genom elektronisk överföring i ett system som har godkänts av Transportstyrelsen och i enlighet med de uppgifter och anvisningar som myndigheten har bestämt.

6 kap.

1 § En fortbildning ska omfatta minst de ämnesområden som anges som obligatoriska vid fortbildning i bilaga 1. Varje ämnesområde ska innehålla ett eller flera av dess ämnen.

Godstransporter

2 § En fortbildning med inriktning godstransporter som delas upp i fem delkurser ska omfatta minst följande ämnesområden i respektive delkurs:

Delkurs 1: 1.2 Rörelseenergi och bromssystem samt 1.3 Optimering av bränsleförbrukningen.

Delkurs 2: 1.4 Last och lastsäkring vid godstransporter.

Delkurs 3: 2.1 Social lagstiftning.

Delkurs 4: 3.3 Ergonomi och 3.4 Fysisk och psykisk förmåga.

Delkurs 5: 1.3a Riskmedvetenhet, 3.1 Riskmedvetenhet och arbetsrelaterade olyckor samt 3.5 Agerande i krissituationer.

Persontransporter

3 § En fortbildning med inriktning persontransporter som delas upp i fem delkurser ska omfatta minst följande ämnesområden i respektive delkurs:

Delkurs 1: 1.2 Rörelseenergi och bromssystem samt 1.3 Optimering av bränsleförbrukningen.

Delkurs 2: 1.5 Säker och bekväm persontransport.

Delkurs 3: 2.1 Social lagstiftning.

Delkurs 4: 3.1 Riskmedvetenhet och arbetsrelaterade olyckor, 3.3 Ergonomi och 3.4 Fysisk och psykisk förmåga.

Delkurs 5: 1.3a Riskmedvetenhet och 3.5 Agerande i krissituationer.

1. Denna författning träder i kraft den 1 januari 2024 i fråga om 2 kap. 18 a § och i övrigt den 1 juni 2023.

2. Intyg om en genomförd fortbildning eller delkurs av fortbildning som har utfärdats före den 1 juni 2023 gäller fortfarande.

På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Mats Hjälms
(Väg och järnväg)

Bilaga 1. Ämnen

2.1 Social lagstiftning (obligatoriskt)

2.1.4	Kunskaper om sociala förhållanden inom vägtransportområdet: rättigheter och skyldigheter för förare i fråga om grundläggande kompetens och fortbildning.	
2.1.5	Tillämpning och konsekvenser av – förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m., – förordningen (1993:185) om arbetsförhållanden vid vissa internationella vägtransporter, – lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete, – förordningen (2005:399) om arbetstid vid visst vägtransportarbete och föreskrifter meddelade med stöd av förordningen, – lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare, – förordningen (2017:319) om utstationering av arbetstagare, och – förordningen (2022:469) om utstationering av förare inom vägtransportsektorn.	X

2.2 Bestämmelser för godstransport
